

HARDANGERVIDDA 1977

Tittelen kunne like gjerne vært "I Brøgger's fotspor 100 år etter". I tiden juli-august, 1877, foretok professor W.C. Brøgger en geologisk oversiktsreise på Hardangervidda, noe som dannet grunnlaget for hans "Lagfølgen på Hardangervidda og den såkaldte høifjeldskvarts" som ble utgitt i 1893 (N.G.U. No. 11). I august i år foretok en gruppe amatørgeologer en lignende ekskursjon, noe som ble en minneverdig opplevelse med blanding av fjellvandring og oppdagelsesferd.

Det hele begynte etter et foredrag av førstekonservator William Griffin fra Mineralogisk/Geologisk museum i Oslo, hvor han kåserte om anatasen på Hardangervidda. Et par av tilhørerne ble fenget av idéen om en ukes geologisk oppdagelsesferd for å lete etter mineraler og begynte så smått å luften denne idéen blant likesinnede. Dette var en idé som tydeligvis måtte modnes litt, for den første responsen var laber. Men så var det plutselig en hel del som fant ut at dette måtte være en drømmeferie for den som likte frisk luft og fjellvandring, og lista ble fulltegnet på et blunk. Etter litt om og men stoppet man på 13 deltagere, og selve detaljplanleggingen begynte.

En tok seg av flytransporten, mens andre fikk ansvaret for mat, leirutstyr, førstehjelpsutstyr, geologiske forberedelser, samarbeid med museet, søknad om tillatelse etc. En hektisk tid fulgte, men omsider var alt pakket og klart. Tillatelse var innhentet hos Direktoratet for Statens Skoger, og avtale var gjort med Geologisk /Mineralogisk museum i Oslo om innsamling av referansemateriale. Dette skulle brukes til undersøkelser om dannelsesforholdene (trykk, temperatur o.l.) for "høifjeldskvartsen" og dennes aksessoriske mineraler.

Turen startet smertefritt, og flesteparten av deltagerne ble fløyet inn lørdag ettermiddag for å etablere leir. Undertegnede ankom med "siste fly" søndag morgen, og da var allerede det første funnet gjort. Knut hadde bråvåkna tidlig "i otta" og dratt ut på en rekognoseringsstur. Resultatet lå og blinket på en tue mellom teltene da resten av menigheten stabet seg på beina og gned søvnen ut av øynene. En pen samling usedvanlig klare bergkrystaller. Det var ikke vanskelig å få resten av deltagerne til å gjøre seg klar til turens første ekspedisjon etter en slik begynnelse.

Den første dagen gikk med til en kortere tur med forklaring av geologien og de spesielle geologiske særtrekkene som vi var på utkikk etter. Det første funnstedet ble undersøkt, og et nytt funn ble gjort. Det viste seg senere etter som turene ble lengre og lengre at området hvor leiren lå, faktisk var et av de mest interessante områdene vi så. Resultatet var da også at gjengen delte seg alt etter dagsform og gnagsår, slik at en del tok for seg nærområdene og "kartla" disse, mens andre tok på seg langturer. Den

lengste turen var på 12 timer hard gange med stadige avstikkere for å sjekke blåkvartsområder og kvartslinser innen synsvidde.

Men det var ikke bare stein som opptok oss. Flora og fauna ble behørlig studert, Hårteigen og en rekke andre topper ble behørlig "besteget", man fisket fjellørret og tok seg en tur til Litlos fjellstue bare for å sitte i en skikkelig stol noen minutter. Noen badet til og med i det fjellklare (les: iskalde) Grøndalsvannet, noe som var en frisk fornøyelse. Og så var det kveldskosen, da.

Leiren besto av en rekke fjelltelt plassert rundt "forsamlingslokalet", d.v.s. husteltet til Bjørn. Her samlet alle seg til fellesmiddag etter dagens strabaser, og etterpå gikk historiene og allsangen livlig utover kvelden, med gitarspill og kaffedoktor.

En av turens store opplevelser var da en av deltagerne troskyldig spurte: "Er det dette vi ser etter?" og holdt opp en pen anatas. Da skal jeg si deg det ble fart i forsamlingen. Leiren ble robbet for kokekar, panner og lokk, og en stund hersket den rene gullgraverstemningen mens man "vasket anatasser" for harde livet. Resultatet var ikke egnet for de store avisoverskrifter, men alle fant litt. De tre største var ganske pene og ca. 20mm store (se forsidebilde, nr. 3, 1977).

Kvarts-krystall (5 x 3,5 cm), Hardangervidda.
Foto: Knut Eldjarn.

Turens eneste misstemning kom da vi skulle reise hjem. Teltene var pakket, sola skinte, og vi satt alle og lyttet etter flydur. Den uteble. Etter 8 dager i et lite telt og uten en eneste kontakt med omverdenen, var vi alle passelig motivert for en god stol og sivilisasjonens mange andre gleder.

En delegasjon ble sendt i ilmarsj til Litlos hvor man hadde radioforbindelse med omverdenen. Tåke over Syd-Norge. Også så fint som sola skinte rett over oss. Det var ikke rettferdig. Reserveprovianten ble pakket ut, og "forsamlingslokalet" kom atter til heder og verdighet mens vi "lå på varet" og ventet på hva neste dag ville bringe oss. Ny utsending til Litlos, og lytting etter flydur. Og denne gangen ble vi belønnet med den kjærkomne lyden av fly som kom inn for landing. Vi kom oss alle velberget hjem den dagen etter en meget vellykket ekspedisjon.

Dagfinn M. Pedersen

P.S. Knut Eldjarn beskrev i en artikkel i forrige nummer av NACS-nytt de geologiske observasjonene som ble gjort. I samme nummer hadde vi også med en artikkel av cand.real. Arild Andresen om Hardangerviddas berggrunn.

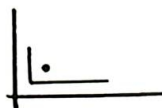

SLIPEUTSTYR:

GAVEARTIKLER:

STENSMYKKER I MANGE
VARIASJONER:

Ringer
Kjeder
Armbånd
Anheng

RÅSTEN:

Malachit
Tigerøye
Lapis
Chiaistolit
m.m.

ÅPENT:

Tirs.-Fred.: 10.⁰⁰ - 17.⁰⁰
Torsdag: 10.⁰⁰ - 19.⁰⁰
Lørdag: 10.⁰⁰ - 13.⁰⁰
Mandag: Stengt.

JULEUKEN,
hver dag: 10.⁰⁰ - 19.⁰⁰

GEO-hobby

Johnny Dalene,
Herslebsgt. 9,
Oslo 5.